Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

СИЛАБУС

Дисципліна з підготовки магістра

Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку)

Спеціальність	І1 Стоматологія
Освітня програма	ОПП Стоматологія (2025)
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Навчальний рік	2026- 2027
Статус дисципліни	ОК 41, обов'язкова, цикл професійної підготовки
Мова викладання	українська, англійська
Загальне навантаження	4,0
Курс / семестр	2 курс / IV семестр
Укладач (і)	к. мед. н., доцент Ліна КОВАЛЬЧУК; асистент Андрій ДАЛІЩУК; старший викладач Наталія БАБІЙЧУК; асистент Надія ДРАЧУК
Викладачі, гостьові лектори	всі викладачі кафедри терапевтичної стоматології всі викладачі кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії всі викладачі кафедри ортопедичної стоматології всі викладачі кафедри стоматології дитячого віку
Місце проведення, контакти	Кафедра терапевтичної стоматології вул. Стуса 2, телефон +380432553759, terstom@vnmu.edu.ua Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, вул. Пирогова 56, surg.stom@vnmu.edu.ua Кафедра ортопедичної стоматології вул. Героїв поліції, 34 ort.stom@vnmu.edu.ua Кафедра стоматології дитячого віку вул. Стуса, 2/19. child.stom@vnmu.edu.ua

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

АНОТАЦІЯ

Основним фокусом програми є отримання знань з дисципліни «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку)», вивчення якої необхідне для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки.

Сестринська практика для 2 курсу - це навчальна дисципліна, що складається з чотирьох модулів, а саме ортопедичної, терапевтичної, хірургічної стоматології та стоматології дитячого віку.

Сестринська практика в терапевтичній, ортопедичній, хірургічній стоматології та стоматології дитячого віку – методи цих складових частин спрямовані на оволодіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у стоматології, застосовування основних принципів асептики, антисептики, виконання необхідних стоматологічних маніпуляцій при роботі у відділеннях

стоматологічного лікувального закладу, набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки на прийомі.

Пререквізити освітнього компонента:

а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини; гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни є забезпечення підготовки студентів до професійної діяльності на посаді середнього медичного персоналу на стоматологічному ортопедичному прийомі.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку» є:

- опанування морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації в клініці стоматології;
- вивчення техніки безпеки в стоматологічному кабінеті/клініці;
- засвоєння дезінфекції і стерилізації інструментарію та допоміжних матеріалів, утилізації одноразового інструментарію;
- засвоєння методів зберігання та приготування матеріалів в стоматології;
- формування навичок надання першої допомоги при невідкладних станах в клініці стоматології;
- набуття та удосконалення професійних навичок медичної сестри стоматологічної клініки.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

інтегральні (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 11. Здатність працювати в команді.
ЗК 13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК 3. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки.
ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
ФК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції
ФК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
ФК 11. Спроможність до вивчення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.
ФК 18. Спроможність надавати до медичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Постреквізити освітнього компонента: закладає основи вивчення студентами таких клінічних дисциплін, як ортопедична стоматологія, терапевтична стоматологія, стоматологія дитячого віку, ортодонтія, хірургічна стоматологія, дентальна імплантологія.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:
ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1, П.17, 23, 37, 39, 40, 46, 50); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2, П.4).
ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5, П.4, 11, 14).
ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4, усі пункти).
ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4, усі пункти).
ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.
ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.
ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, П.4, 2.1, П.Є) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6, усі пункти).
ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2 розділ 1, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7, а саме 23, 28, 29, 32, 33, 45).
ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком

4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, усі пункти; 7, П. 4, 7, 15, 16, 19, 24, 25, 26, 27, 35, 43).

Результати навчання для дисципліни:
у результаті вивчення дисципліни «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку» студенти повинні:

Сестринська практика (на кафедрі терапевтичної стоматології):
знати:

- принципи медичної деонтології;
- принципи організації роботи стоматологічного відділення терапевтичного профілю;
- клініку та правила надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, що виникають в клініці терапевтичної стоматології;
- правила техніки безпеки на робочому місці в клініці терапевтичної стоматології;
- правила оформлення медичної документації;
- інструментарій для обстеження і лікування стоматологічних хворих;
- правила обробки обладнання та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- пломбувальні матеріали, методики їх приготування для роботи.

вміти:

- демонструвати володіння основними принципами медичної деонтології;
- визначати завдання та обов'язки медичної сестри;
- демонструвати володіння навичками надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, що виникають в клініці терапевтичної стоматології;
- демонструвати знання щодо дотримування правил техніки безпеки на робочому місці в клініці терапевтичної стоматології;
- проводити оформлення медичної документації;
- демонструвати знання інструментарію для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- проводити обробку обладнання та стерилізацію стоматологічного інструментарію;
- приготувати для роботи різні види пломбувальних матеріалів.

Сестринська практика (на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії):
знати:

- санітарно – гігієнічні вимоги до структури та облаштування відділень хірургічної стоматології та щелепо – лицевої хірургії;
- організувати підготовку пацієнта до планового та невідкладного хірургічного втручань;
- організувати догляд за хворими після оперативного втручання.
- засвоїти методи обробки рук хірурга та операційного поля.

вміти:

- оволодіти основними положеннями етики та деонтології у хірургічній стоматології та щелепо – лицевої хірургії;
- оволодіти методами та засобами асептики і антисептики;
- декларувати правила роботи в операційній;
- вміти правильно організовувати роботу чистої та гнійної перев'язочних;
- продемонструвати підготовку перев'язувального матеріалу, операційної білизни, хірургічного інструментарію;

- демонструвати накладання асептичних пов’язок;
- пояснити особливості догляду за хворими після оперативних втручань на голові та шиї і в ротовій порожнині.

Сестринська практика (на кафедрі ортопедичної стоматології):

знати:

- накази МОЗ України, що регламентують діяльність клініки ортопедичної стоматології;
- основні принципи медичної етики та деонтології в ортопедичній стоматології;
- завдання та обов'язки медичної сестри клініки ортопедичної стоматології;
- правила техніки безпеки на робочому місці;
- правила заповнення медичної документації;
- правила асептики та антисептики, обробки обладнання, відбитків та інструментарію
- ортопедичного стоматологічного кабінету;
- алгоритми надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, які виникають у клініці ортопедичної стоматології.

вміти:

- готувати дезінфікуючі розчини та проводити дезінфекцію різних видів відбитків та евакуаційних систем стоматологічного устаткування;
- приготувати альгінатний відбитковий матеріал для отримання повного анатомічного відбитку;
- приготувати базову та коригуючу силіконову маси для отримання двошарового двоетапного відбитку;
- приготувати базову та коригуючу силіконову маси для отримання двошарового одноетапного відбитку;
- приготувати фіксаційний матеріал, вносити його в конструкцію;
- приготувати фіксаційний матеріал подвійного твердіння, вносити його в ортопедичну конструкцію та правильно його полімеризувати;
- провести дослідження пульсу та вимірювати артеріальний тиск у пацієнтів;
- надати першу медичну допомогу при невідкладних станах, які виникають у клініці ортопедичної стоматології.

Сестринська практика (на кафедрі стоматології дитячого віку):

знати:

- принципи медичної деонтології;
- принципи організації роботи дитячого стоматологічного відділення;
- оволодіти правилами надання першої медичної допомоги при невідкладних станах, що виникають в клініці дитячої стоматології та знати їх клініку;
- засвоїти правила техніки безпеки на робочому місці в клініці дитячої стоматології;
- засвоїти правила оформлення медичної документації;
- вивчити інструментарій для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- оволодіти основними правилами обробки обладнання та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- знати матеріали для пломбування та вивчити методики їх приготування для роботи.

вміти:

- демонструвати володіння основними принципами медичної деонтології;
- визначати завдання та обов’язки медичної сестри;

- демонструвати володіння навичками проведення фізіотерапевтичних процедур;
- демонструвати знання щодо дотримування правил техніки безпеки на робочому місці в клініці дитячої стоматології;
- демонструвати знання інструментарію для обстеження та лікування стоматологічних хворих;
- підготувати стоматологічний інструментарій та матеріал до стерилізації ;
- оволодіти навичками стерилізації стоматологічного інструментарію та обладнання;
- вміти приготувати робоче місце лікаря-стоматолога.

3. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЇХ ОБСЯГ

Вид занять	Години
Лекції:	-
Практичні заняття:	**60**
Самостійна робота:	**60**
Всього	**120**

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Назви модулів і тем
Модуль 1 «Сестринська практика (на кафедрі терапевтичної стоматології)»	
1.	Ознайомитись з організацією роботи стоматологічної клініки та робочого місця лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі. Ознайомитись з правилами техніки безпеки на робочому місці. Володіти правилами використання засобів індивідуального захисту.
2.	Застосовувати на практиці принципи медичної етики, деонтології та фахової субординації. Провести підготовку хворого до стоматологічного прийому.
3.	Застосовувати на практиці основні принципи асептики та антисептики, дезінфекційно-стерилізаційного режиму в стоматологічній клініці та правила утилізації біологічних відходів згідно чинного положення ДСанПіН.
4.	Провести обробку стоматологічного обладнання та інструментарію в залежності від його виду та призначення, в тому числі стоматологічних наконечників.
5.	Засвоїти заходи надання невідкладної медичної допомоги хворому в обсязі професійних обов'язків медичної сестри терапевтичного стоматологічного кабінету (відділення).
6.	Ознайомитись з медичною документацією стоматологічного прийому. Підготувати до роботи основний стоматологічний інструментарій для обстеження пацієнта, проведення препарування та пломбування каріозних порожнин, ендодонтичний інструментарій.
7.	Підготувати до роботи матеріали для пломбування каріозних порожнин та кореневих каналів.
8.	Підведення підсумку практичних навичок. Оформлення та перевірка звітної документації. Диференційований залік.
Модуль 2 «Сестринська практика (на кафедрі хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії)»	
1.	Введення в хірургічну стоматологію. Гігієна у хірургічному стаціонарі. Робота середнього медичного персоналу в умовах хірургічного відділення.
2.	Хірургічна операція. Підготовка хворих до операцій у щелепно-лицевій ділянці.
3.	Організація роботи в перев’язувальній. Особливості десмургії у щелепно-лицевій хірургії. Перев’язувальний матеріал. Пов’язки на голову та шию.

4.	Догляд за хворими, оперованими на голові, шиї та органах ротової порожнини. Антисептика. Догляд за хворими з гнійною патологією щелепно-лицевої ділянки.
5.	Асептика. Організація роботи в операційній. Підготовка і стерилізація хірургічного інструментарію. Стерилізація шовного матеріалу.
6.	Хірургічна обробка рук хірурга та операційного поля.
7.	Стерилізація перев'язувального матеріалу та операційної білизни. Організація роботи в стерилізаційній.
8.	Підведення підсумку практичних навичок. Оформлення та перевірка звітної документації. Диференційований залік.
Модуль 3 «Сестринська практика (на кафедрі ортопедичної стоматології)»	
1.	Професійні обов'язки медичної сестри на стоматологічному ортопедичному прийомі**.** Етика та деонтологія в клініці ортопедичної стоматології. Техніка безпеки.
2.	Дезінфекція та стерилізація інструментарію в ортопедичній стоматології. Дезінфекція відбитків та евакуаційних систем: розчини, концентрація, експозиція. Обробка та утилізація одноразового інструментарію та допоміжних матеріалів.
3.	Методики приготування відбиткових матеріалів в ортопедичній стоматології.
4.	Стоматологічні матеріали для фіксації ортопедичних конструкцій. Правила замішування цементів різних груп для фіксації.
5.	Діагностування та перша допомога при реакції на місцеву анестезію та алергічні стани: набряк Квінке, анафілактичний шок і медикаментозна алергія в клініці ортопедичної стоматології. Проведення дослідження пульсу та вимірювання артеріального тиску.
6.	Діагностування та перша допомога при судинних і кардіогенних порушеннях: втрата свідомості, колапс, гіпертонічний криз, напад стенокардії, інфаркт міокарда в клініці ортопедичної стоматології.
7.	Діагностування та перша допомога при порушенні дихальної системи (стороннє тіло в дихальних шляхах (обструкція), напад бронхіальної астми) та неврологічних і ендокринних порушеннях (епілептичний напад, гіпоглікемія) в клініці ортопедичної стоматології.
8.	Підведення підсумку практичних навичок. Оформлення та перевірка звітної документації. Диференційований залік.
Модуль 4 «Сестринська практика (на кафедрі стоматології дитячого віку)»	
1.	Засвоїти санітарно-протиепідемічний режим в дитячій стоматології. Вивчити поняття асептики та антисептики.
2.	Провести передстерилізаційне очищення, стерилізацію та дезінфекцію використаного інструменту в залежності до його приналежності.
3.	Провести обробку стоматологічного інструментарію та обладнання в кабінеті дитячої стоматології.
4.	Провести прибирання приміщень в дитячому стоматологічному відділенні.
5.	Засвоїти організацію роботи фізіотерапевтичного кабінету.
6.	Засвоїти організацію роботи рентгенологічного кабінету.
7.	Вивчити вимоги щодо особистої гігієни медичного персоналу стоматологічного відділення. Провести заповнення основної звітної документації.
8.	Підведення підсумку практичних навичок. Оформлення та перевірка звітної документації. Диференційований залік.

5. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування та тестування, комп'ютерне опитування та тестування, розв'язання ситуаційнийзадач
Підсумковий контроль дисципліни – **диференційований**	Проводиться на останньому практичному занятті і оцінюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова»

залік по завершенню 4 семестру	https://vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи або https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)
Засоби діагностики успішності навчання	контроль теоретичної і практичної підготовки та оцінювання основної звітної документації: «Щоденника практики» та «Підсумкового звіту».

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здійснюється згідно чинного Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок
Підсумковий контроль з дисципліни	Кожна з 4 профільних кафедра середнє арифметичне балів за підсумковий контроль ділить на 4. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент становить 20 балів. Максимальна кількість балів з кожного модуля 50 балів. Оцінка за диференційований залік з кожного модуля: 20-19 балів – «відмінно» 18-16 балів – «добре» 15-13 балів – «задовільно» Менше 13 балів – «не задовільно»/не склав
Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну. Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для диференційного заліку
180-200	**A**	відмінно
170-179,99	**B**	добре
160-169,99	**C**	
141-159,99	**D**	задовільно
122-140,99	**E**	задовільно
60-121,99	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
0-59,99	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання засвоєння знань студента де:

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка "відмінно" виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст теми заняття у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує

інноваційні ідеї.

Оцінка "добре" виставляється за умови, коли здобувач знає зміст теми заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання здобувач відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка "задовільно" ставиться здобувачу на основі його знань всього змісту теми заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка "незадовільно" виставляється у випадках, коли знання і вміння здобувача не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Критерії оцінювання усіх інших видів навчальної роботи студента ґрунтуються на вимогах Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf) і зазначені в робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти після засвоєння дисципліни – 200 балів. Мінімальна кількість балів становить 122 бали.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення: робочі програми, силабуси; тематичні та календарні плани практичних занять, самостійної позааудиторної роботи; методичні рекомендації для самостійної роботи студентів при підготовці до практичних занять, для самостійної позааудиторної роботи студентів; медична документація стоматологічного прийому, звітна документація з виробничої практики: «Щоденник виробничої практики» та «Підсумковий звіт», навчальні посібники, підручники).

8. ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виконання навчальних завдань і робота за дисципліною має відповідати вимогам

- «Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова» (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf)
- Закону України «Про освіту» (ст. 42)
- Закону України «Про академічну доброчесність»
- Кодексу академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/kodex_akad_dobr_edit%202026.pdf) .

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг та безпечне освітнє середовище в умовах воєнного стану, надзвичайних ситуацій та надзвичайних станів, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, Статуті університету та порядку надання освітніх послуг, в тому числі при виникненні надзвичайних ситуацій, регламентованого основними документами та розпорядженнями щодо організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни та виконання усіх видів навчальних завдань/дослідницької діяльності здобувач освіти має керуватись Законом України «Про освіту» (ст. 42), Законом України «Про академічну доброчесність», Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/ загальна

інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова). При порушенні норм академічної доброчесності застосовуються заходи реагування відповідно до чинних нормативних документів.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. На першому практичному занятті викладач проводить інструктаж з безпечного поводження в приміщеннях кафедри, ознайомлює із місцем розташування укриття, маршрутом переміщення в укриття згідно прийнятої схеми евакуації, правилами поведінки під час переміщення до укриття та перебування в ньому, пояснює всі дії, передбачені Планом реагування на надзвичайні ситуації (згідно Наказу № 505 від 30.08.2023 р.). У разі сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення викладач перериває заняття. Всі разом переходять в укриття, де перебувають до скасування сигналу оповіщення. Після відміни сигналу тривоги викладач і здобувачі освіти продовжують заняття в учбових кімнатах кафедри або самостійно доопрацювують навчальний матеріал з опитуванням на наступному занятті.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять.

Здобувач освіти зобов'язаний приймати активну участь в проведенні освітнього процесу: відвідувати заняття та бути підготовленим до них, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті, схеми та таблиці заповнені; активно обговорювати тему заняття, виконувати всі передбачені програмою завдання, шукати додаткову інформацію по темі заняття та презентувати її своїм колегам.

На заняття слід приходити вчасно. Запізнення не допускається (згідно Правил внутрішнього розпорядку для осіб, що навчаються у ВНМУ). Здобувач, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку. На практичних заняттях студент має бути одягнений в медичний халат, в іншому випадку здобувач не допускається до заняття.

У спілкуванні з викладачами, співробітниками, товаришами та іншими особами, що навчаються у ВНМУ дотримуватись ввічливості, привітності, доброзичливості. Здобувачі повинні дотримуватись тиші, спокою, шляхетної поведінки в приміщеннях кафедри.

У своїй роботі колектив кафедри дотримується принципів взаємоповаги і толерантності. Те саме вимагається від здобувачів.

Здобувач повинен дотримуватись правил безпеки під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час роботи в навчально-наукових лабораторіях здобувачі дотримуються правил техніки безпеки (опубліковані на сайті ВНМУ ім. М.І. Пирогова) при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Під час перебування на клінічних базах здобувачі зобов'язані виконувати вимоги лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режимів. При введенні в лікувальному закладі режиму карантинних обмежень обов'язкове строге виконання його вимог. Форма одягу при вході у стаціонарні відділення: змінне взуття, медичний халат і шапочка. При собі мати медичну маску, рукавички, антисептик. Пронесення з собою верхнього одягу, взуття, громіздких речей не дозволяється. Заборонене самовільне, без дозволу викладача, торкання до апаратури, обладнання та інструментарію. Під час співбесід з хворими та їх родичами, а також поза стаціонаром здобувачі зобов'язані дотримуватись етико-деонтологічних принципів, вимог чинного законодавства про збереження інформації. Категорично забороняється поширювати медичну та особисту інформацію пацієнтів у будь-який спосіб (в т.ч. у соцмережах, усних розповідях тощо). Під час контактів з персоналом та дискусій в процесі навчання сповідуються принципи толерантності, ввічливості та взаємоповаги, не допускається виклична, некоректна, провокативна поведінка.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті не допускається (окрім екстрених дзвінків, випадків демонстрації додаткового матеріалу з теми заняття).

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, встановленому в

чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри https://www.vnmu.edu.ua/ кафедри терапевтичної, ортопедичної, хірургічної стоматологій та стоматології дитячого віку) черговому або своєму викладачу. Відпрацювання передбачає виконання завдань згідно теми пропущеного заняття і специфіки дисципліни.

Засвоєння теми лекцій перевіряють під час практичного, семінарського заняття (практичних навичок) та складанні підсумкового контролю (https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf).

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в чинному Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/downloads/other/polog_organiz_ocv_proc(2026).pdf). До підсумкового контролю здобувачі допускаються за умови відсутності академічної заборгованості: середній бал поточних оцінок не менше 3,0 (72 бали за 120-бальною шкалою), всі підсумкові заняття до змістових модулів складено на позитивну оцінку («3» і більше), всі пропущені практичні заняття відпрацьовані на позитивну оцінку («3» і більше). В іншому випадку здобувач повинен підвищити середній бал, відпрацювавши незадовільні оцінки, та відпрацювати пропущені заняття.

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, здобувач повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи). Також здобувач має право звернутись до студентського самоврядування, адміністрації факультету чи університету безпосередньо чи через скриньки довіри (лінки і адреси доступні на офіційному сайті ВНМУ). Кафедра виходить з розуміння того, що студентоцентричність передбачає відповідальність здобувача за свідоме й активне набуття знань, належне виконання передбачених законодавством та регуляторними документами ВНМУ норм і правил та залишає за собою право інформувати відповідні структури про порушення з боку студентів.

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М. І. Пирогова (https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедр https://www.vnmu.edu.ua/кафедра терапевтичної стоматології, https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра хірургічної стоматології, https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра ортопедичної стоматології та https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра стоматології дитячого віку.

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через чат в Microsoft Team, месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача.

9. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедр терапевтичної стоматології, ортопедичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії та стоматології дитячого віку. Маршрути отримання матеріалів:
https://drive.google.com/drive/folders/1DlhbOVRTOOdVz2u83CTJCefKLkkV7iYd
https://drive.google.com/drive/folders/1ymR1Vsrc4-jqMNkd_su4BxqQ9VOlzA0f
https://drive.google.com/drive/folders/1s5awu-IMMjepjHLqCrQzGt3EC5lvSLUF
https://drive.google.com/drive/folders/1MWkihfH6mlgLyeMJGH8PNHO3dRcpTUBE?usp=sharing

ЛІТЕРАТУРА

1. Кафедра терапевтичної стоматології

Базова з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:

1. Лекції кафедри терапевтичної стоматології.
2. Пропедевтика терапевтичної стоматології : підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / І. М. Ткаченко, І. Я. Марченко, З. Ю. Назаренко, С. А. Павленко, О. В. Павленкова, В. М. Петрушанко, А. І. Сидорова, М. А. Шундрик. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2021 р. – 439 с
3. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології: Підручник для мед. ун-тів, інст., акад. — 4-те вид., перероб. і доп. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 456 с.
4. Фантомний курс сучасних технологій лікування одонтопатології : навчальний посібник / І. М. Ткаченко та ін. За редакцією професора І. М. Ткаченко – Львів: Видавництво «Магнолія 2006». – 2025 р. – 396 с.
5. Медсестринство в стоматології: навч. посібник / І.П. Мазур, Л.О. Щербак, С.В. Хлєбас та ін.; за ред. І.П. Мазур. – 2-е вид. – К: ВСВ «Медицина», 2024. – 160 с. + 4 с. кольор. вкл.

Допоміжна з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:

1. Біденко Н.В., Борисенко А.В., Васильчук О.В. та ін.. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». – Київ: Книга-плюс, 2017. – 455 с.
2. Гістологічна будова органів ротової порожнини. Загальні принципи структурної організації слизової оболонки порожнини рота [Текст] : навч. посіб. / Н. Б. Гринцова, Л. В. Васько, Л. І. Кіптенко, О. М. Гортинська.– Суми : СумДУ, 2017. – 58 с.
3. Матеріалознавство в стоматології : навчальний посібник / [Король Д. М., Король М. Д., Оджубейська О. Д. та ін.] ; за заг. ред. Короля Д. М. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 400 с. : іл.
4. Моделювання анатомічної форми зубів: підручник / П.С. Фліс, Т.М. Банних, А.М. Бібік, С.Б. Костенко. – 2-ге вид. – К: ВСВ «Медицина», 2025. – 352 с. + 20 с. кольор. вкл.
5. Навчально-методичний посібник до практичних занять з терапевтичної стоматології для студентів 2-го курсу стоматологічного факультету. Пропедевтика терапевтичної стоматології / укл.: Гончарук-Хомин М.Ю., Білинський О.Я., Гангур І.Ю. – Ужгород: 2023 –169 с.
6. Петрушанко Т.О., Іленко Н.В., Островська Л.В. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології - Clinical Practicum in Therapeutic Dentistry: навчальний посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 260 с.
7. Ткаченко І.М., Марченко І.Я., Шудрик М.А. та ін. Алгоритм практичних навичок з пропедевтики терапевтичної стоматології: навчальний посібник /Ткаченко І.М., Марченко І.Я., Шудрик М.А. та ін. – Полтава: ТОВ "АСМІ", 2020 – 172 с.
8. Propaedeutics of therapeutic dentistry. The textbook for higher education applicants of dental and foreign faculties of higher education institutions of Ministry of health of Ukraine/ I.M. Tkachenko, I.Y. Marchenko, M.A. Shundryk, Z.Y. Nazarenko, S.A. Pavlenko, O.V. Pavlenkova, A.I. Sydorova, Y.Y. Vodoriz, N.M. Brailko / Magnolia 2006, 2023. – 423p.
9. Tetyana Zaporozhets, Olena Tkachenko, Svitlana Tryniak. Dental Physiology. Study manual in English.-Lviv: “Magnolia 2006”, 2023.-166p.

10. Kaskova L.F., Yanko N.V. Preclinical manual of paediatric therapeutic dentistry. – Lviv: «Magnolia 2006», 2024. – 108 p.
11. Dental Anatomy and Morphology. Hilton Riquieri. Quintessence Publishing Co, Inc. 2019.
12. Craig's Restorative Dental Materials / R. Sakaguchi, J. Ferracane, J. Powers. – Mosby, 2018. – 346 p.
13. Kidd E. Essential of Dental Caries. / E. Kidd, O. Fejerskov. - Oxford Univercity Press, 2016. - 208 p.
14. Operative Dentistry. Endodontics: in 2 volumes. Volume 1: textbook : in 2 vol. Vol. 1/ M.Yu. Antonenko, L.F. Sidelnikova, O.F. Nesyn et al.:edited bi Borysenko. – 2nd edition.– Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2020 - 384p.

2. Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

Базова з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:

1. Основи медсестринства : підручник / В. М. Лісовий, Л. П. Ольховська, В. А. Капустник, Т. М. Лебединець ; за ред. К. М. Погосян. 4-те вид., перероб. і допов. Київ : Медицина, 2026. 447 с. ISBN 978-617-8347-30-7.
2. «Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія» : підручник : у 3 т. Том 1 / О. О. Тимофєєв. — Львів : Видавництво Магнолія, 2025. — 348 с.
3. Хірургічна стоматологія. Підручник / Іванишин О.М., Остапко В.Ю., Федорів Я.М. – Львів: ЛНМУ, 2021
4. Щелепно-лицева хірургія / За ред. Остапка В.Ю., Микитюка І.І. – Львів: Галицька видавнича спілка, 2020.
5. Manual of Minor Oral Surgery for the General Dentist / Daniel E. Becker – Wiley-Blackwell, 2012.
6. Peterson's Principles of Oral and Maxillofacial Surgery / Michael Miloro та ін. – 3rd ed., 2012.
7. Oral and Maxillofacial Surgery / Raymond J. Fonseca – 3rd ed., Elsevier, 2018.
8. Contemporary Oral and Maxillofacial Surgery / James R. Hupp, Myron R. Tucker, Edward Ellis – 7th ed.,Elsevier, 2018.

Допоміжна з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:

1. Atlas of Oral and Maxillofacial Surgical Instruments / Neelima Anil Malik – Jaypee Brothers, 2012.
2. Colour Atlas of Orofacial Health and Disease in Children and Adolescents / Crispian Scully, Peter E. Murray – Wolfe Publishing, 2001.
3. Оперативна хірургія та топографічна анатомія / За ред. Шалімова О.О. – Київ: Здоров'я.
4. Guidelines of the American Association of Oral and Maxillofacial Surgeons (AAOMS) – https://www.aaoms.org
5. Інструктивно-методичні матеріали кафедри хірургічної стоматології (у відповідному ЗВО).
6. Basic Techniques of Oral Surgery / James W. Little, Donald A. Falace – 5th ed., Mosby, 2001.
7. Oral and Maxillofacial Infections / Topazian, Goldberg, Hupp – 4th ed., Saunders, 2002.
8. Textbook of Oral and Maxillofacial Surgery / Neelima Anil Malik – 2nd ed., Jaypee Brothers, 2016.

3. Кафедра ортопедичної стоматології

Базова з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:

1. «Медсестринство в стоматології» : навчальний посібник / І. П. Мазур, Л. О. Щербак, С. В. Хлєбас та ін.; за ред. І. П. Мазур. — 2-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2024.— 160 с.

2. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник / П.С. Фліс, Г.П. Леоненко, І.А. Шинчуковський та ін.; за ред. П.С. Фліса. — 2-е вид. — К.: ВСВ «Медицина», 2020. — 328 с.
3. Пропедевтика ортопедичної стоматології : [підручник для студентів вищих навч. закладів] /за заг. ред. Короля Д. М.; Д. М. Король, М. Д. Король, М. Я. Нідзельський та ін. - Вінниця : Нова книга, 2019. - 327 с.
4. Матеріалознавство в стоматології : [навчальний посібник для студентів вищих навч. закладів] / за заг. ред. Короля Д. М.; Д. М. Король, М. Д. Король, В. М. Дворник та ін. – Вінниця : Нова Книга, 2019. - 395 с.
5. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології: навчальний посібник / П. А. Гасюк та ін. — Тернопіль: Укрмедкнига, 2025. — 222 с.
6. Ортопедична стоматологія: підручник / М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук та ін.; за ред. М. М. Рожка. — Київ : ВСВ «Медицина», 2020. — 720 с.

Допоміжна з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:
1. Ергономіка в стоматології : навч. посіб. / А. В. Борисенко, Ю. Г. Коленко, М. А. Прощенко [та ін.]. – Київ : ВСВ «Медицина», 2021. – 152 с.
3. Основи внутрішньої медицини та медсестринства : підручник / Л. С. Бабінець, Н. В. Сливка, О. С. Заіка [та ін.]. – Київ : ВСВ «Медицина», 2022. – 368 с.
4. Невідкладні стани на амбулаторному стоматологічному прийомі : посібник / за ред. проф. Я. В. Шпарика. – Львів : ГалДент, 2020. – 124 с.
5. Інфекційний контроль та дезінфекція в клінічній стоматології : метод. рекомендації / О. В. Павленко, І. П. Мазур. – Київ : Книга-плюс, 2021. – 96 с.
6. Про затвердження Заходів із профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я : Наказ МОЗ України № 1777 від 03.08.2021 р. / Міністерство охорони здоров'я України. – Офіц. вид. – Київ, 2021.
7. Про організацію профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я : Наказ МОЗ України № 1614 від 03.08.2021 р. / Міністерство охорони здоров'я України. – Офіц. вид. – Київ, 2021.
8. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров'я України щодо надання послуг, пов'язаних з ВІЛ : Наказ МОЗ України № 1297 від 26.07.2023 р. / Міністерство охорони здоров'я України. – Офіц. вид. – Київ, 2023.
9. Наказ МОЗ України від 25.06.2026 № 874 "Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров’я України від 01 червня 2026 року № 725". - **https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-moz-ukrayini-vid-25-06-2026-874-pro-vnesennya-zmin-do-nakazu-ministerstva-ohoroni-zdorov-ya-ukrayini-vid-01-chervnya-2026-roku-725**
10. Наказ МОЗ від від 1.06.2026 № 725 «Про затвердження Державних санітарно-протиепідемічних правил та норм «Організація та проведення очищення і дезінфекції поверхонь у закладах охорони здоров’я» та Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства охорони здоров’я України». - https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0883-26#Text

4. Кафедра стоматології дитячого віку

Базова з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:
1. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології. Хоменко Л.О. Видавництво Книга плюс. 2021 рік. 312 с.
2. Dean J.A. (ed.). McDonald and Avery’s Dentistry for the Child and Adolescent, 11th ed. Elsevier Mosby, 2021 (copyright 2022), 752 p.

3. Стоматологія у 2х книгах. Книга 2: підручник. Н.Рожко, И.Кириленко, О.Г. Денисенко. - 2018, 992 с.
4. Кеннет М. Харгривз, Луис Г. Берман – Ендодонтія. Підручник. – 2022р. – 1040с.
5. Pediatric dentistry: infancy through adolescence / ed. by A. J. Nowak, J. R. Christensen, M. Geneser et al. 7th ed. Philadelphia : Elsevier, 2026. 656 p. ISBN 978-0-443-24617-3.
6. The Reference Manual of Pediatric Dentistry: 2025–2026 / American Academy of Pediatric Dentistry. Chicago : American Academy of Pediatric Dentistry, 2025.
7. Vyas H., Gune N., Balgi P. Dental caries and traumatic injuries in pediatric dentistry: current concepts in clinical practice. Cham : Springer, 2025. 427 p. ISBN 978-3-031-98928-5. DOI: 10.1007/978-3-031-98929-2.
8. Marwah N. Textbook of pediatric dentistry. 5th ed. New Delhi : Jaypee Brothers Medical Publishers, 2025. 1112 p. ISBN 978-93-5696-101-2.
9. Periodicity of examination, preventive dental services, anticipatory guidance/counseling, and oral treatment for infants, children, and adolescents / American Academy of Pediatric Dentistry. The Reference Manual of Pediatric Dentistry. Chicago, 2025. P. 312–324.
10. Клітинська О. В. Дитяча стоматологія : навч.-метод. вид. / О. В. Клітинська, Н. В. Лайош, В. В. Шетеля, Т. І. Зорівчак. – Ужгород : УжНУ, 2023. – 51 с.
11. Профілактика стоматологічних захворювань : навч. посіб. / Н. І. Смоляр, О. М. Гуменюк, Т. П. Кравець та ін. ; за заг. ред. Н. І. Смоляр, О. М. Гуменюк. – Львів : Магнолія 2006, 2021. – 368 с.

Допоміжна з «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку»:

1. Лісєцька І.С. «Застосування фантомів для відпрацювання практичних навичок... у викладанні дитячої терапевтичної стоматології». Сучасна педіатрія. Україна, 2020, 3(107):99–101.
2. Borysenko A.V. - Operative Dentistry. Endodontics in 2 volumes. - 2020 - 384p.
3. Ашраф Ф. Фуад, Махмуд Торабінеджад, Шахрокх Шабаханг – Ендодонтія: Принципи і практика. Підручник. – 2020р. – 496с.
4. Cameron A.C., Widmer R.P. (eds.). Handbook of Pediatric Dentistry, 5th ed. Elsevier, 2021.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Сайт кафедри http://www.vnmu.edu.ua/кафедра-ортопедичної-стоматології
2. Електронна адреса сайту університету: http://vnmu.edu.ua
3. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: http://library.vnmu.edu.ua
4. Всесвітня організація охорони здоров'я http://www.who.int/en/
5. Центр тестування https://www.testcentr.org.ua/uk/
6. МОЗ України https://moz.gov.ua/
7. Центр громадського здоров'я МОЗ України https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan

Силабус з дисципліни «Сестринська практика (на кафедрах терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку» обговорено та затверджено на засіданні кафедр терапевтичної стоматології, хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії, ортопедичної стоматології, стоматології дитячого віку (протокол №1 від «26» серпня 2026 р.)

Відповідальний(а) за курс:

К.мед.н., доцент ЗВО _____ Ліна КОВАЛЬЧУК
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Завідувач кафедри терапевтичної стоматології
Д.мед.н., професор ЗВО _____ Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)
Відповідальний(а) за курс:

асистент ЗВО _____ Андрій ДАЛІЩУК
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії стоматології
Д.мед.н., професор ЗВО Сергій ШУВАЛОВ
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Відповідальний(а) за курс:
Старший викладач ЗВО _____ Наталія БАБІЙЧУК
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)
Завідувач кафедри ортопедичної стоматології
К.мед.н., доцент ЗВО _____ Едуард БЕЛЯЄВ
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)

Відповідальний(а) за курс:
Асистент ЗВО Надія ДРАЧУК
(науковий ступінь, вчене звання) (підпис)
Завідувач кафедри стоматології дитячого віку
Доктор медичних наук, професор ЗВО _____ Микола ДМІТРІЄВ